

บันทึก

เรื่อง การขอคืนเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้

สำนักงบประมาณได้มีหนังสือที่ นร ๐๔๐๗/๒๕๐๙๘ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า จังหวัดพะเยา ได้ทำสัญญาจ้างบริษัทเจริญสุขเอ็นจิเนียริง จำกัด ก่อสร้างอาคาร ๑๑๔ เติง คสล. ๕ ชั้น ของโรงพยาบาลพะเยา จำนวน ๑ หลัง ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๕/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๓๘ ในวงเงิน ๔๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งบริษัทฯ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จและส่งมอบงานงวดที่ ๑๓ (งวดสุดท้าย) เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๐ บริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ขอสงวนสิทธิคืนเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) โดยมีเหตุผลว่า “ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างได้มีการประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาท ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงค่า K ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอประกาศค่า K ใหม่จากสำนักงบประมาณทางบริษัทฯ จึงขอสงวนสิทธิคืนค่า K เนื่องจากสาเหตุดังกล่าว” ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย และต่อมาบริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑ ขอเบิกเงินชดเชยเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ ซึ่งเกิน ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย แต่เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ ข้อ ๔ ว่า “การขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้นี้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้างที่จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากพ้นกำหนดนี้ไปแล้ว ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างได้อีกต่อไป...” ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงขอหารือในข้อกฎหมายว่ากรณีที่ผู้รับจ้างมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ขอสงวนสิทธิคืนค่า K ภายหลังจากการส่งมอบงานงวดสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๐ ซึ่งอยู่ภายใน ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย และต่อมาหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑ ขอเบิกเงินชดเชยเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ ซึ่งเกิน ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายนั้นจะถือว่าผู้รับจ้างได้ยื่นใช้สิทธิขอเบิกเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้ภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะรัฐมนตรีกำหนดแล้วหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) แล้ว เห็นว่า เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ อนุมัติให้นำสัญญาแบบปรับราคาได้มาใช้กับงานจ้างเหมาก่อสร้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะ

เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยให้นำเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภท งานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ที่ได้รับอนุมัติจาก คณะรัฐมนตรีไปใช้กับสัญญาดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพงาน ก่อสร้างที่ได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาวัสดุก่อสร้างโดยให้มี สิทธิได้รับเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งในข้อ ๔^๑ ของเงื่อนไข หลักเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งในข้อ ๔^๒ ของเงื่อนไขหลักเกณฑ์ฯ ได้กำหนดให้ผู้รับจ้างจะต้องเรียก ร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวด สุดท้าย หากพ้นกำหนดดังกล่าว ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้าง ได้อีก ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างนั้นผู้รับจ้างจะต้องใช้สิทธิ เรียก ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยในข้อ ๔ มิได้กำหนดให้ผู้รับจ้างสามารถสงวนสิทธิที่จะ เรียก ร้องเงินดังกล่าวได้ในอนาคต

สำหรับกรณีที่หารือนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในขณะที่ทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร ของโรงพยาบาลพะเยา จังหวัดพะเยา บริษัทเจริญสุขเอ็นจิเนียริง จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับจ้างก่อสร้าง อาคารดังกล่าวได้ทราบถึงสิทธิที่จะได้รับเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภท งานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ แล้ว ซึ่งบริษัทฯ สามารถ คำนวณตามสูตรและวิธีการคำนวณดังกล่าวได้ว่า บริษัทฯ มีสิทธิที่จะได้รับเงินเพิ่มค่างาน ก่อสร้างหรือไม่ และเป็นจำนวนเงินเท่าใด และหากบริษัทฯ เห็นว่า ตนมีสิทธิเรียกร้องเงินเพิ่มค่างาน ก่อสร้างเป็นจำนวนเงินเท่าใด ก็อยู่ในวิสัยที่จะใช้สิทธิเรียกร้องเงินจำนวนนั้นได้ภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ส่งมอบงานงวดสุดท้าย แต่ปรากฏว่าบริษัทฯ มิได้กระทำเช่นนั้น เพียงแต่ได้มี หนังสือลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ขอสงวนสิทธิที่จะขอคืนเงินเพิ่มดังกล่าว เนื่องจาก ประสงค์ที่จะรอให้มีการประกาศค่า K ใหม่ ซึ่งอาจทำให้บริษัทฯ ได้รับเงินเพิ่มค่าก่อสร้างมากขึ้น ต่อมาทางราชการมิได้มีการเปลี่ยนแปลงค่า K ใหม่ บริษัทฯ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๑ เพื่อขอเบิกเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างที่ได้ขอสงวนสิทธิไว้ ซึ่งเกินระยะเวลา ๙๐ วัน นับตั้งแต ่ วันที่ส่งมอบงานงวดสุดท้าย กรณีนี้จึงเห็นว่า การที่บริษัทฯ ได้มีหนังสือฉบับแรกเพื่อขอสงวนสิทธิ

^๑ ข้อ ๔ การขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้นี้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้าง ที่จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากพ้นกำหนดนี้ไป แล้ว ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างได้อีกต่อไป และในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจะต้อง เรียก ร้องเงินคืนจากผู้รับจ้างให้ผู้ว่าจ้างที่เป็นคู่สัญญาเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้างโดยเร็ว หรือให้หักค่างานของ งวดต่อไป หรือให้หักเงินจากหลักประกันสัญญา แล้วแต่กรณี

^๒ ข้อ ๔ การขอเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามสัญญาแบบปรับราคาได้นี้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้างที่ จะต้องเรียกร้องภายในกำหนด ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากพ้นกำหนดนี้ไป แล้ว ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างจากผู้ว่าจ้างได้อีกต่อไป และในกรณีที่ผู้ว่าจ้างจะต้อง เรียก ร้องเงินคืนจากผู้รับจ้างให้ผู้ว่าจ้างที่เป็นคู่สัญญาเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้างโดยเร็ว หรือให้หักค่างานของ งวดต่อไป หรือให้หักเงินจากหลักประกันสัญญา แล้วแต่กรณี

ที่จะขอคืนเงินเพิ่มค่างานก่อสร้าง มิใช่เป็นการใช้สิทธิเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๔ ของเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ หากแต่เป็นเพียงการแสดงเจตนาว่าจะใช้สิทธิเรียกร้องเงินดังกล่าวในอนาคต เมื่อต่อมาบริษัทฯ ได้มีหนังสือฉบับหลังเพื่อขอเบิกเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างที่ได้ขอสงวนสิทธิไว้ ซึ่งเกินระยะเวลา ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่ส่งมอบงานงวดสุดท้าย จึงเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๔ ของเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ประเภทงานก่อสร้าง สูตรและวิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องเงินเพิ่มค่างานก่อสร้างดังกล่าว

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๕๓